

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy héra. 1 kor. 1 kor. 50 fill.
Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .

Felolvas szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 49. szám.

Az István gőzmalom ügye

a város és a gazdaközönség szempontjából.

Lapunk más helyén számol be tudósítónk az István-malom ügyében ma megtartott részvényesi értekezlet lefolyásáról.

Hogy a részvényesekre nézve a tervezett tranzakció vagyis az István-malomnak a Borsod-miskolci gőzmalomba beolvasztása hasznos-e vagy káros, az tulajdonképpen magán érdek s így ezzel mi nem foglalkozunk.

Minket csak az ügy közérdekű része, vagyis az érdekel, hogy a malom önálló helyi vezetésének megszüntetése minő jelentőséggel bír a város összességének és különösen a gazdaközönségnek szempontjából?

Nem ösmerhetjük még a beolvadás egyes részleteit, de annyit az eddigi adatokból látunk, hogy az István-malom mint debreceni cég megszűnik, beolvad a Borsod-miskolci gőzmalomba s az új részvénytársaságnak központi székhelye Miskolcon lesz. — Azt is tudjuk, hogy az új részvénytársaság részvényeinek túlnyomó többsége a Hatvany-Deutsch család tulajdona és így el kell fogadnunk tény gyanánt, hogy az István-malom sorsát a beolvasztás esetén nem egy helyi tényező egyénekből álló igazgatóság, hanem a Miskolcon székelő igazgatóság s végeredményben a részvények többségét bíró Hatvany-Deutsch család fogja intézni.

Már pedig ez a város közönsége szempontjából nem helyesíthető. Debrecen város közönségének és különösen a gazdáknak nagy szükségük van arra, hogy városunkban

teljesen önálló malom-vállalat létezzék, mely elsősorban a helyi szükségleteket elégítse ki s amely e szükséglet kellő kielégítése szempontjában állandóan üzemben legyen.

Ha a István-malom egy öt-hat vagy több malomból álló s egy kézben levő malomcsoportnak csak egyik tagját fogja képezni, akkor az István-malom nem Debrecen városnak, hanem e malomcsoport tulajdonosának gazdasági érdekeit fogja szolgálni, lehet, hogy ez az érdek a város érdekével időnként azonos lesz; de ha az új tulajdonos érdeke úgy fogja kívánni, akkor a város érdeke bizony háttérbe szorul.

Ez pedig sokféle módon történhetik. Tudjuk, hogy malmaink mind bizonyos időleges (heti egy-két napi) üzemszüneteléssel dolgoznak. Ez bizony nem haszon a vállalatnak, mert az üzem állandó mozgás mellett bizonyára gazdaságosabb. Már most ha valakinek több malma van, ezt az üzemszünetelést úgy hajthatja végre, hogy nem mindenik malmát szünetelteti hetenként 1—2 napig, hanem egyet vagy kettőt hosszabb ideig, vagy állandóan.

Ez a veszély az István-malmot is fenyegetheti, hiszen épen a borsod-miskolci malomnál láttuk, hogy hasonlóan magába olvasztotta pár év előtt a szegi műmalom s ezen üzemét rövidesen teljesen megszüntette.

A részvényesek ez által talán nem is károsodnak, mert esetleg megnyerik a vámon, amit a réven elvesztettek, de az egészen vagy a rendesen jobban szünetelő malom buza-

eladó és liszt-vásárló közönsége az ilyen redukción nagyon megsínylené.

De beláthatatlanok azok a különböző eshetőségek, melyek egy ilyen magánkézbe kerülő malmot érhetnek, amidőn a tulajdonosnak kezében nap-nap után több vidéki malom tulajdonosa egyesül.

Még az is megtörténhetik, hogy Hatvany-Deutsch báró, akinek annyi nagy malma van, arra a gondolatra jön, hogy a debreceni István-malomnak cca 20000 négyeszőgöl telke oly óriási értéket képez, hogy erre való tekintettel a malom teljes beszüntetése s a telek parcellázása kitünő üzlet lenne!

Pedig Debrecen város közönsége nem azért adta a malom telkét *ingyen* a részvénytársulatnak, hogy az valamikor is eredeti rendeltetésétől elvonassék. Már pedig ha a malom idegen kézbe kerül, nincs semmi garancia arra, hogy ez meg nem történik.

De a város gazdaközönségét a legnagyobb és legszembetűnőbb kár a fúzió vagy egybeolvadásnak azon közvetlen következménye által éri, hogy a konkurrenciá megszünik. —

Jól tudjuk, hogy a debreceni kitünő buzából a többi nem nagyon messze eső vidéki malmok is állandóan vásároltak, így különösen a Borsod-miskolci is, melynek igazgatója vagy képviselője minden csépléskor Debrecenben járt és vásárolt. Ez a vásárlás természetesen növelte a keresletet és emelte a helyi gabonaárakat, míg ha most a közelvidéki nagy malmok egy kézben egyesülnek, a buzáját eladni kívánó gazda nem talál konkur-

A japán leányok.

Mióta a kis keleti sárka nemzet oly alaposan eldöngötte észak borzas népét, az általános érdeklődés tárgya lett. A bámuló európaiak kíváncsiak voltak, honnan szedték a japánok azt a hatalmas anyagi és szellemi erőt, amely kellett ahoz, hogy feltartóztathatatlanul előre rohanó, mindent elnyelő oroszoknak gáncsot vethessen és foglalásaiknak végét vessen. Elkezdtek tanulmányozni a kis japán nemzetet, elmentek ellették szokásaikat, megismerték arravalóságait és megállapították, hogy a japánok erejének forrása ősi egyszerűségük és szívóóságuk mellett nagy tanultságuk. Kezdték észrevenni azokat a sárka méheket, akik eddig észrevétlenül tanulgattak a vén Európa különböző egyetemén nyitott szemmel járva-keelve, vasszorgalommal tanulva s aztán tapasztalatokkal s tudománnyal megrakodva otthon a nemzeti nagyság alapjait vetették meg.

Ezek a japán egyetemi hallgatók voltak, akik biz nem úgy tértek haza, mint az egyszerű debreceni diák, akit, midőn nagy nehezen kituszoltak egy évre Németországba tanulmány utra, onnan visszatérve a hozzá intézett német kérdésre így válaszolt, „most el vagyok fáradva, majd *máskor* beszélek németül.”

Itt Bonnban a véletlen engem is összehozott egy ilyen japán egyetemi hallgatóval, Ishikawa Hidetsurawaru kyotoi medikussal,

aki barátjával, *Tatake Vasutaro*-val is megismertetett. Sokat elbeszélgettünk Rajna-parti sétáinkban hazáink különböző szokásairól. — Tőle a gyermeknevelésről, különösen a leányok neveléséről szerettem volna egyet-mást hallani.

Sok érdekeset mondott el. A japánok két nejjűségben élnek. A törvényes feleség mellett, aki egyszersmind nevelő anyja, lehet egy inkább szolgálatra kényszerített második aszszony is a házában. De a törvényes feleség kiváltságos helyzete addig nincs biztosítva, míg gyermek nincs. Így tehát az „egyke” kényelmes intézménye ismeretlen ott. A gyermekek közül ott is jobban örül az apa, ha fia születik, mintha „*csak*” leánya.

A fia az apja nevét kapja, valami ismeretető melléknévvel, a leány egy jelképes nevet, amely valamely házias erényt jelent. A fiúk és leányok két éves korukig ott is egyforma ruhában szaladgálnak.

A gyermekek első erénye az engedelmesség. Reggel a felkelt kisaproság első, s eimradhatatlan kötelessége, hogy a szülőihez, fusson, s ott nekik jó reggel! kívárva elmondja a szokásos üdvözlési formulát. „hogyan van az egészségük?” Ebéd előtt imádkozás gyánant a gyermek kanalát a homlokához téve meghajtja magát szülői előtt. Mikor iskolába mennek, a gyermekek térden állva bucsuznak a szülőktől, s ha az apa megy ki a házból, a gyermekek a kapuig, illetőleg a küszöb-ig ki-

sérlik, s ott mélyen meghajolva bucsuznak tőle:

— Isten áldja meg! Térjen hamar vissza! —

Március 3-án van a kis leányok baba ünnepe. Ekkor az összes babák előkerülnek, — szép ruhát kapnak s a szülők együtt örvendenek a gyermekekkel, mint nálunk karácsonykor.

A leányokat már korán engedelmességre nevelik. Már a kis leány engedelmeskedni tanítják, azt kiszolgálja, holmiját rendben tartja. A leányok az iskolában is leginkább a háziasszonyságra nevelik. — A leányiskolák tantárgyai az erkölcsstan, a hol legelső sorban a háládatosság, a takarékoság, az öregek és a szolgálók iránti jószívűség, a közjótékonyosság erényeire, a szomszédok iránt való kötelességekre és az etiketre nevelik őket; tanulnak továbbá a leányok — főzni, varni, szabni, kis gyermekekkel bánni. Ott tehát már rég megvalósították a leányiskolák helyes formáit, a hol a jövő anyáit nem felesleges elméleti tudományokkal tömnek, hanem gyakorlati ismeretekkel ruházzák fel. A szülői ház pedig segítségére siet az iskolának, mert az anya megtanítja leányait arra, hogy a házias élet nem szerelmi idill a leányok számára, hanem kötelességek egész sorozata, amelyet nekik hűséggel kell teljesíteniök. Az így nevelt anyák adták a hazának az oroszverő katonákat.

Dr. Matolcsy László.

renciát s így ki lesz szolgáltatva az egyesült malmok ármegállapításának.

Ezért kell az István-malomnak a gazdaközönség érdekében önálló és független külön vállalatnak megmaradnia.

De a városnak még más érdekei is követelik azt. Az állandó és biztos üzemben tartást igen sok munkás érdeke kívánja, az István-malomnak függő helyzetbe, egy család kezébe jutása pedig rossz fényt fog vetni a város közigazgatási helyzetére.

Nem kicsinylendő szempont az sem, hogy a malom székhelyének Debrecenből elhelyezése megszünteti a helybeli adózást is. Az István-malom, jelentékeny községi adót fizet má és a törvény értelmében kétségtelen, hogy ha a vállalat székhelye Miskolcon lesz, a malom községi adóját is Miskolcon fogja fizetni, mert hiszen az új részvénytársaság minden telepére összesen is csak egy mérleget készíthet, a vállalati adót pedig csak ennek alapján állapítják meg. Így azután a város, mely ma óriási vagyont érő ingyen telekkel járult a malom alapításához, még ezt a csekély ellenszolgáltatást is elveszti.

Mi nem törődünk egyik részvényes-csoport érdekével sem, intézzék el üzleti ügyeiket egymás között.

De törődünk a város és a gazdaközönség érdekével és nem tudjuk helyeselni azt, hogy a részvényeseknek jól vagy rosszul felfogott érdekéből vívott küzdelemben a vesztes a város és a gazdaközönség legyen.

A városnak és a gazdáknak mindegy az, hogy ki a fő részvényes, mindegy az, hogy ki az igazgatóság Debrecenben székeljen s az igazgatóság Debrecenben székeljen s az István-malom önálló és független helyi vállalat maradjon.

Ezen szempontok megszívlelésére kérjük a részvényeseket tekintet nélkül arra, hogy melyik csoporthoz tartoznak és reméljük, hogy mindkét csoportban többségben lesznek azok, akik városunk érdekeit szívéből viselik.

De bizunk a városi tanácsban is, hogy erkölcsi befolyását érvényesíteni fogja a város és gazdaközönségének érdekében s ezen közigazgatási életünket fenyegető veszedelem elhárításában közreműködik.

Színház és művészet.

A színház megnyitása. Zilahy Gyula színiigazgató a debreceni színházi szezon e hó 26-án kezd meg és pedig bérletszünetben, mert, amint azt a színiügyi bizottság üléséről hozott tudósításunkban közöltük, a színiügyi bizottság nem engedte meg, hogy bérletben menjenek az előadások október elseje előtt.

A színházi reklámüggöny és egyebek. A színiügyi bizottság mai ülésén Tóth István szóvá tette, hogy a színházi reklámüggöny tüzveszélyes. K. Tóth Mihály dr. tanácsnok azonban kijelentette, hogy ez nem áll, mert a üggöny impregnált tűzálló anyagból készült s abban faalkatrészek nincsenek. A színiügyi bizottság ugyancsak Tóth István felhívására felhívta a tanácsot, hogy a félreeső helyeket alakítsa át, mert azok most nagyon büzősek.

Fáj az igazság.

A képviselőház ülése.

A tegnapi kavarodásban Székely Ferenc igazságügyminiszter, amikor látta az ellenzék igazán szemérmetlenül csuf játékát, „szégyen gyalázat ez” szavakkal bélyegezte meg ezt a viselkedést. Ma azután tökélet akartak ebből kovácsolni s szeretnék volna rendreutasítani a minisztert. — Ez azonban nem sikerült. Az igazságügyminiszter ugyancsak odamondta a véleményét és nevével nevezte a gyereket, megmondta, hogy mi a véleménye az ellenzék viselkedéséről. Ez azután rémségesen fáj az ellenzéknek s terrort emlegetett ő, az ellenzék. A legfényesebb azonban az, hogy az ellenzék rut viselkedését, amely állítólag a választói jogért folyik, az a férfiú bélyegezte meg, a ki őszintén és igazán hive a választói jognak s az volt akkor is, amikor még Justh, Holló és társai még ellene szavaztak.

Tudósításunk az ülés lefolyásáról itt következik:

Návay Lajos alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést. Jelenti, hogy Mihályi Péter hat heti szabadságot kér. A Ház az engedélyt megadja.

Elnök bemutatja az újabban érkezett feliratokat s megteszi előterjesztését a kérévényekre vonatkozólag, amelyekre nézve Mádi-Kovács János ellenindítványt terjeszt elő minden egyes esetben. Az ellenindítványok tekintetében 20—20 képviselő névszerinti szavazást és ennek holnapra való hajtását kéri.

Az elnök ily értelemben rendelkezik.

A tegnapi botrányok.

Az interpellációs könyv felolvasása után

Holló Lajos a házszabályokhoz ker szót. Szóvá teszi a tegnapi ülés végén történeteket.

Vermes Zoltán jegyző szintén a házszabályokhoz szólva hangsúlyozza, hogy a jelenlevők összeolvasásánál nem történt hamisítás.

Hámor Antal báró: Nem szoktunk hamisítani!

Ráth Endre: Beismerték, hogy mások helyett is szavaztak, hiába lármáznak. — (Zaj.)

Elnök: Holló Lajos szavaira reflektálva kijelenti, hogy az elnökség a nyolc heti küzdelem alatt a házszabályok rendelkezéseit mindig betartotta.

Felkiáltások a baloldalon: Nem tagadta senki. (Zaj.)

Elnök: A képviselők jogát mindenki vel szemben megvédte. (Helyeslés a baloldalon.) Konstatálja, hogy a határozatképeség kérésére minden képviselőnek joga van. Az elnökség ezt a kérés előterjesztése után nyomban el is rendelte. (Helyeslés a baloldalon.) A házszabályokon tehát az elnökség részéről semmiféle sérelem nem esett. Ami pedig a lármás jeleneteket illeti, az elnöknek kötelessége, hogy a házszabályokban előírt eszközökkel a csendet és rendet helyreállítsa.

Justh János: Nem az elnök ellen van kifogás, hanem az igazságügyminiszter ellen.

Lovász Márton: Konstatálja azt a tényt, hogy tegnap ő és Mády Kovács János volt jelen a zár ülés alatt az ellenzék részéről és semmi olyas az ő részükről nem történt, ami a többségi terrorizmust megokolta volna.

Holló Lajos félreértett szavai helyreigazítása címén kér szót. Hangsúlyozza, hogy a többségnek nincs joga akadályozni az ellenzékét a házszabályokban biztosított jogai gyakorlásában.

Az igazságügyminiszter közbeszólása.

Barcsay Andor rámutat arra, hogy mindössen Székely Ferenc igazságügyminiszter

tegnap a „gyalázat” szót használta, semmi nemü elnöki rendreutasításban nem részesült.

Elnök: Hivatkozik arra, hogy az elnöki fegyelmi jog elmulasztása nem képezheti kritika tárgyát.

Ráth Endre: Figyelmezteti az elnököt, hogy joga van utólagosan is élni a rendreutasítás jogával.

Elnök elismeri, hogy neki joga van ehhez, de ez neki diszkrecionális joga.

Felkiáltások balról: A „gyalázat” szó polgárjogot nyert.

Justh János: A „gyalázat” szót ezentul használni fogjuk az igazságügyminiszterrel szemben.

Elnök mielőtt a névszerinti szavazásokat elrendeli, öt perc szünetet ad.

Az első névszerinti szavazás után **Ráth Endre** visszatér az igazságügyminiszter tegnapi közbeszólására.

Felkiáltások a jobboldalon: Ez már elintézt dolog! (Nagy zaj.)

Ráth Endre felolvassa a mai reggeli lapok kormánypárti referadáját a tegnapi ülésről. Ugron Zoltán képviselőtársam, aki közbeszólásaival folyton zavarni próbál, engedje meg, hogy válaszomat a nyilvánvalóan adjam meg neki. (Viharos derültség.)

Elnök: A miniszter ur lehet, hogy azt akarta mondani: Sajnálat, hogy ketten vannak itt, és e helyett azt mondta: Gyalázat, hogy ketten vannak itt! Meg van győződve, hogy a miniszter nem akart sérteni.

Székely miniszter válasza.

Székely Ferenc igazságügyminiszter szólalt fel ezután. Nem régi politikus — ugymond — de ismervén a törvényeket és tegnapi közbeszólásával csak saját érzelmeit akarta kifejezni az ellenzék viselkedésével szemben. Lehet, hogy a házszabályok nem tökéletesek, de a házszabályok minden oly magyarázata, mely lehetetlenné teszi a munkát, még tökéletlenebb! (Viharos taps a jobboldalon. Az ellenzék a padokat veri.)

Batthyány Tivadar gróf: Egyik sértés a másik után!

— **Zajos kiáltások a baloldalon:** Rendre! Ez szégyen, gyalázat!

Sümei Vilmos: A császárt akarja szolgálni! Ez gyalázat!

Justh János (a miniszter felé): Nem szégyeni magát?

Egy hang a baloldalon: Ez az ember egy szégyenparagrafus!

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Ha az én hazafias érzésem tegnap felháborodott, nem csodálható, hogy a méltatlankodás kitért belőlem. Közbeszólásommal, a mely ez volt: „Szégyen gyalázat!”, én az egész módszert akartam megbélyegezni.

Felkiáltások a baloldalon: Ne gorombáskodjék! Ezt nem tűrjük!

Székely Ferenc igazságügyminiszter: Ha mindazonáltal én a Házat megsértettem volna, ezért én bocsánatot kérek. (Taps a jobboldalon.)

Holló Lajos reflektál a miniszter szavaira. Tiltakozik az ellen, hogy az ellenzéknek tünnie kell a felülről szerzett többség terrorizmusát. (Általános nagy zaj az egész Házban.)

Elnök: Amennyiben Holló Lajos kétségbe vonná, hogy atöbbség a nemzet akaratát képviselné, rendreutasítja.

Bikády Antal is rendreutasítja az elnök.

Sümei Vilmos: Szégyen, gyalázat!

Batthyány Tivadar gróf: Csinálják meg az általános titkos választójogot, akkor beszélünk. Székely Ferenc hive volt a választói jognak.

Elnök elrendeli a második névszerinti szavazást s az ülést öt percre felfüggeszti.

A Ház egy órakor az interpellációkra tért át, amikor Batthyány Tivadar gróf az argentinai husnak Ausztriába behozatala tárgyában interpellált.

Önkéntesek figyelmébe!

Aki egyéves önkéntes akar lenni, az **egyenruháját és felszerelését Koros Sándornál Debreczen, Széchenyi utca 34. sz. alatt** (csendőrségi lak-tanya) szerezze be. — Kívánatra költségvetés díjtalan.

Megmarad a hármas bérlet.

A színházi bizottság ülése.

A színházi szezon megnyitása előtt ma tartotta meg ülését a színházi bizottság, a mely Zilahy Gyula színházigazgatónak egy igen életrevaló indítványával, vagy kérésével foglalkozott. Mi is ismertettük ezt a kérést, amely odairányul, hogy a mai hármas bérletrendszer helyett négyes bérletet létesítsen. A dolog különösen azokat érdekeltte, akiknek nincsen ma bérletük s akik az A. B. C. D. rendszerű bérlet mellett páholyhoz vagy támlásszékhez juthatnának. — A színházi bizottság mégis csodálatos elhatározásra jutott, ellenére annak, hogy a bizottsági tagok maguk is helyesnek és a nagyközönség érdekében állónak mondták a négyes rendszerű bérlet nyitását. A bizottság azt mondta ugyanis, hogy jó a négyes rendszer, de az idén már nem létesítik, mert késő van mert nem lehet tanulmányozni a kérdést mert a színházzal szemben a bérletnek szerzett jogai vannak, mert az igazgatóval kötött szerződésben hármas bérletről van szó, végül, hogy a színházi bizottság előbb látni akarja, hogy Zilahy jól viseli-e magát sajtán jövőre majd beszélnek a dologról.

A csodálatos határozat eme megokolása teljesen érthetetlen. Azt hisszük, hogy a bérletnek három vagy négy részre való fölosztása az igazgatóságnak privát üzleti ügye. Az előrehaladott időre való hivatkozás pedig nem áll meg, hiszen az egész rendszert egy óra alatt be lehet állítani s a szükséges kikötéseket és biztosításokat a város megteheti. A régi bérlet szerzett jogaira hivatkozás is furcsa, hiszen a színház a városé és így mindenkinek joga van hozzá annál inkább, mert a színházi bizottság szereti azt kulturintézetnek tekinteni. A szerződést utólagosan is meg lehet változtatni, amint hogy százszázalékos lehet és szokás fölvenni a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében. A föltétlenül helyes kérdés megoldásának elodázása ez esetben azért is rossz benyomást kelthet, mert hiszen a felett, hogy a négyes bérlettel a nagyközönség is páholy és támlásszék bérletekhez jusszon-e vagy nem, éppen a régi bérlet határozhatnák.

Az ülés lefolyásáról a következő részletes tudósítás számol be:

(Uj díszek és felszerelések.)

Könyves Tóth Mihály dr. kulturtanácsnok bejelentette, hogy a színháznál szükséges reparációk és változtatások az ő felügyelete alatt mind megtörténtek. Az igazgató áldozatokat nem kímélve, új felszereléseket csináltatott. Az operátortól egy kiváló díszfestőt hozatott és az Gyöngyössi Viktorral együtt igen szépen festette át a díszleteket és készítette újakat. Összesen hét új díszletet festettek és nyolcat átalakítottak. Hét teljesen új igen szép garnitúra butort készített az igazgató, aki így ígéretének teljesen eleget tett. A tanács által elrendelt javításokat is megcsinálták. A tetőzetet új bádofedővel látták el, a fűtésrendszert kibővítették és kiterjesztették a színpadokra is, ahonnan ezután nem fog hideg levegő lecsapni. A színpad deszkáit is kijavították.

A személyzet műsorát az igazgató már bemutatta, az is teljes és kielégítő. Az új társulat már be is mutatkozott Máramaroszigeten, ahol nagy tetszéssel találkozott.

A bizottság meglepődéssel vette tudomásul a bejelentést.

(Hármas, vagy négyes rendszer?)

Ugyancsak a színházfelügyelő tanácsnok terjesztette elő a színházigazgató ama kérését, hogy a most megnyitandó szezonban a hármas bérlet helyett négyes bérletet nyithasson. Ez a közönség érdeke, amely na-

gyobb számban jut bérletekhez. Ő elfogadásra ajánlja a javasolt újítást azzal a megszorítással, hogy az igazgató az igazgató a bérletnek egy újdonságot háromnál többször ne adhasson be.

Márk Endre udvari tanácsos kijelenti, hogy miután a már megkötött szerződés felsorolja az igazgató kötelességeit s megálapítja a bérletrendszer is, nem tartja helyesnek, hogy a megkötött szerződést most megbolygassák. Ha meglátja a bizottság, hogy Zilahy ígéreteinek eleget tesz, majd jövőre tárgyalni lehet ezt a dolgot.

Zádor Lajos kir. tanácsos szerint itt nem az igazgató érdekeiről van szó, mert hiszen az igazgató ez újításon semmit sem nyer. Arra kell figyelemmel lenni, hogy a közönségnek van-e a négyes rendszerből haszna. Ő szerinte igenis van. Eddig is folyton hangzott a panasz, hogy nem lehet bérletekhez jutni, így pedig kétségtelen, hogy többen fognak bérletet kapni. Miután tehát a dolog így áll, igenis figyelemmel kell lenni a kielégítetlen közönség érdekeire.

Komlóssy Dezső hozzájárul ahhoz, hogy a bérletek kiterjesztessenek s hogy mód nyujtassék a közönségnek, hogy bérletekhez jusszon. Az, hogy a helyárak husz százalékkal emelkedtek, nem találkozott a közönség ellenszenvével, míg félős, hogy ez újabb reform recenzust kelt a régi bérletben. A beadványt elkésettnek tartja, mert vigyázni kell, hogy a bérlet idő ne tolassék ki. Ő elvileg határozottan a négyes bérlet mellett van, hogy azoknak is jusszon bérlet, akiknek eddig nem volt, de most már ezt az évet hagyja város ügy, amint most van.

K. Tóth Mihály dr. tanácsnok megokolja a javaslatot és elmondja, hogy a négyes rendszerű bérletek mellett egyszerre 32 páholy állana újabb bérlet rendelkezésére. Már pedig, hogy mennyien kívánnak bérlethez jutni, mutatja az, hogy amint még csak nem is hivatalosan, hire ment a bérlet-kiterjesztésnek, negyvenen jelentkeztek páholybérletre. A változtatást a közönség érdekében állónak tartja, amelyből az igazgatónak semmi haszna nincsen.

Szilágyi Imre elmondja, hogy ő a négyes bérletrendszer híve. Hozzá igen sok levél érkezett, amelyben kérik, hogy hasson oda, hogy az új bérlet terve megvalósuljon. Ő is helyesnek tartja, hogy minél többen juthassanak bérletekhez, de szeretne fölvilágosítást hallani arról, miként vinnék ezt keresztül. Azt tartja, hogy az idő rövid, a kérdést a jövő szezonban kell megoldani. Kijelenti azonban, ha megnyugtató választ kap, föltétlenül ragaszkodik a kulturtanácsnok javaslatához.

Irmay Béla titkár, helyettes igazgató kijelenti, hogy a közönség zaklatására és érdekében tette az igazgatóság az indítványt, amely művészi szempontból is jó, mert a négyes bérlet mellett a folytonos tanulással kimerített személyzetnek egy nap nyeresége van, amikor nem kell újabb darabra próbát tartaniok. A szerződés-változtatás nem fontos kérdés, mert a bérleti rész nem lényeges pontja a szerződésnek. A bérletbeállítás igen könnyű munka, azt félóra alatt el lehet végezni.

Szentkirályi Tivadar kijelenti, hogy a négyes bérletrendszer helyesli. Ő volt az, aki a hármas rendszert is javasolja. A közönség érdeke, hogy minél többen bérlethez jussanak, ezt tehát lehetővé kell tenni. De e kérdésnél sok detail-kérdést is tisztázni kell, így a bérlet idő tartalmát is. Ehez pedig idő kell.

Zádor Lajos felszólalása után Kovács József polgármester kimondta a határozatot:

A bizottság kívánatosnak tartja a négyes bérletrendszer, de az ügyet most mint elkésett dolgot nem tárgyalja, mert a részleteket még tisztázni kell.

(A szezon-nyitás.)

A határozat kimondása után K. Tóth

Mihály dr. betérjesztette Zilahy Gyula igazgatónak azt a kérését, hogy már szeptember 26-án bevonulhasson Debrecenbe és az előadásokat e napon bérletben meg is kezdhesse. A színházfelügyelő tanácsnok javasolta a kérés teljesítését.

A bizottság azonban úgy határozott, hogy Zilahy társulatának szeptember hó 26-án való bevonulása ellen semmi kifogása sincsen, de azt nem engedi meg, hogy az előadások bérletben menjenek.

Néhány kisebb jelentőségű ügy elintézése után az ülés tizenkét órakor ért véget.

Az István-gőzmalom közgyűlés előtt.

Részvényesek előértekezlete.

Az István-gőzmalom ösmert ügyében ma a részvényesek egy tekintélyes csoportja a városházán értekezletet tartott a folyó hó 10-iki közgyűlés tárgyának megbeszélése végett.

A részvényesek közül mintegy 40-en jelentek meg az értekezleten, köztük a város közgazdasági életének előkelő és tevékeny képviselői s megjelentek az értekezleten Kovács József polgármester, Csóka Sámuel tanácsnok és Kondor Kálmán főszámvevő helyettes is, hogy a Debrecen legrégebbi iparvállalata vezetésében szándékolt mélyreható változást a város érdekei szempontjából figyelemmel kísérjék.

Az értekezletet Degenfeld József gróf vezette, aki mindenekelőtt konstatació, hogy a mai értekezletre az István-malom igazgatóságát is meghívták abból a célból, hogy felvilágosítást nyujtson a szándékolt beolvasztás részleteiről. Az igazgatóság azonban nem látta jónak a megjelenést, pedig a részvényesek tájékoztatása kívánatos lett volna, hiszen nem kívánható, hogy a részvényesek ilyen fontos javaslat felett első hallásra döntsének.

De emellett a részvényeseknek joguk is van a kellő előkészítést követelni.

Az értekezlet az igazgatóság távollmaradása folytán, ami különben élénk megütközést keltett nem foglalkozhatott a tranzakció részleteivel, hanem csupán általános eszmecsere folytattak a különböző eshetőségekről.

Különösen feltűnést keltett és élénk megbeszélés tárgyát képezte az, hogy az István-malom igazgatósága és főként vezérigazgatója a részvényesek között azzal agítal az igazgatóság javaslata mellett, hogy az István-malomnak függetlenségét mindenképpen el kell veszítenie s ezért azt ajánlják, hogy inkább a Hatvany-Deutsch báró, mint a Lánzy Leó karjaiba meneküljön a malom.

Az értekezleten megállapították, hogy a vezérigazgató azon felfogása, mintha a malom függetlenségét más oldalról is veszély fenyegetné mint épen a vezérigazgató, illetve az általa portált Hatvany-Deutsch féle csoport részéről; teljesen alaptalan.

Degenfeld József gróf a részvényeket vásárló csoport nevében a leghatározottabban kijelentette, hogy az ő vezetése alatt álló csoportnak soha esze ágában sem volt az István-malomot önálló vállalati jellegű, székhelyétől megfosztani vagy bármely más malommal fuzionáltatni. A vásárló csoport ezen álláspontja annak idején May vezérigazgató ural közöltetett is és a csoport hajlandó is volt és hajlandó ma is erre nézve teljes garanciát nyujtani.

May vezérigazgató azonban meg sem kísérelte azt, hogy a malom önállóságát és függetlenségét biztosítsa, hanem a vásárló-csoporttal való ez iránti tárgyalás elől kitért és így minden alap nélkül hangoztatja ma, hogy a malom önállóságát a csoport részéről is veszély fenyegette.

Az értekezlet megnyugvással vette tudomásul ezen kijelentéseket, mely után tisztán áll a részvényesek előtt, hogy a malom egyáltalán nincs kényszerítve önállóságának feladására, mert hiszen a részvény vásárló cso-

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szappana.

port a fentiek szerint az önállóság fenntartását garantálni is képes és hajlandó.

Ezek után az értekezlet egyhangulag megállapodott abban, hogy a közgyűlésen az igazgatóság javaslata ellen erélyesen állást foglal, mire Degenfeld József gróf az értekezletet berekesztette.

Ujabb kolerás-halott a fővárosban.

A dunamenti községek veszedelme.

Budapesten ma ismét meghalt egy ember kolerában és több koleragyanus beteget szállítottak be a járványkórházba. Bizonyos, hogy a veszedelmet a Duna megfertőzött vize terjeszti, mert a Dunamentéről több helyről jelentenek ázsiai kolerát.

Mai távirati tudósításaink a következőket jelentik a kolera-veszedelemről:

(A fővárosban.)

Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma éjszaka a Szent Gellért-kórház kolerapavilonjában meghalt Gondos István kormányos, akit tudvalevőleg a 25. számú uszályhajóról szállítottak be a járványkórházba.

A bakteriológiai intézet befejezte a vizsgálatot a Riegler Antal hajókormányos esetében. Megállapították az ázsiai kolerát. Riegler a Dunagőzhajózási Társaság 62214. számú uszályhajóján betegedett meg. Markusek Imréné planétásasszonyról még nincs bakteriológiai eredmény, de Magyarevits Mladen — tisztii főorvos határozottan ázsiai kolerának minősíti.

Ahalottak száma vasárnap óta a mai eset tel együtt ötre emelkedett. Molnárnéről, a kit vasárnap este holtan találtak a Duna-parton, megállapították az ázsiai kolerát. Kiderült, — hogy Molnárné holttestét nem a Duna vetette ki, — mint a hogyan arról a rendőri orvosi hivatal értesült — hanem szeméthordás közben a szemétdombon esett össze és ott halt meg.

Ujabb koleragyanus tünetek miatt beszállítottak a járványkórházba a Delej-utca 25. számú házból egy férfit, az Alföldi-utcai menhelyről egy férfit, a Csákv-utca 11. számú házból és a Sörgyár-utca 58. számú házból egy-egy munkást. Ma délelőtt a Hajnal-utca 2. számú ház előtt koleragyanus tünetek között összeesett Flórián Sándor munkás, aki a Roheim-telepen dolgozik. Intézkedtek a járványkórházba való beszállításáról. A gyanusak közül eddig még egyről sem állapították meg a kolerát.

A fővárosi tisztii orvosi hivatalának jelentése szerint a koleragyanus miatt kórházba szállított betegek közül Rieger Antal hajókormányos az utolsó, a kiről megállapították, — hogy ázsiai kolerában betegedett meg. Riegler Antal 4-én került a Szent Gellért-kórházba, s így a főorvosi hivatal megállapítja, — hogy a két utolsó napon nincsen újabb pozitív kolerás.

(Kolera a Bácskában és Pozsony megyében.)

Palánkról táviratozzák: Tegnap este Ujpestről a Danubius hajógyárból megérkezett a Baross vontatógőzös. A hajó Ujpestről — szombaton indult el és Palánkán kénytelen volt kikötni azért, mert a hajó egyik kazánfűtője, Tóth Mózes, koleragyanus tünetek között megbetegedett. Tóth Mózes már Ujpesten való elindulásakor hasmenésben és hányásban szenvedett és így egész Palánkáig befertőzte a Dunát. A palánkai járási orvos csaknem határozottan ázsiai kolerát állapított meg Tóth Mózesen, a kit a hatóság a legerélyesebb óvintézkedések betartása mellett a palánkai járványkórházba szállított be. Állapota súlyos.

Pozsonyból táviratozzák: Süly pozsony-megyei községben Csiba Gyula földmives tegnapelőtt koleragyanus tünetek között megbetegedett. Zsigárdi Aladár dr. megyei főorvos, valamint a dunaszerdahelyi járásorvos és főszolgabíró rögtön kiszálltak a helyszínére, de Csiba ekkor már nagy kínódások közt meghalt. A boncolás nem hozott pozitív eredményt a kolerára vonatkozólag, ezért Csiba

belső részeit bakteriológiai vizsgálat céljából Budapestre küldték.

Tegnap délben meghalt ugyancsak gyanus tünetek között Csiba anyja, özvegy Csiba Vincéné is. A bakteriológiai vizsgálat ázsiai kolerát állapított meg Csiba Gyula esetében. Csiba tíz napig a Dunán dolgozott egy elsüllyedt csónak felszínre hozásán. Ez alatt az idő alatt az alispáni tilalom ellenére a Duna vizét itta. Édes anyja ápolta, s így kapta meg a kolerát. A bakteriológiai vizsgálat eredménye az asszony halálát illetőleg még nem ismeretes, de kétségtelenül itt is ázsiai koleráról van szó. A megyében ezideig több eset nem fordult elő. A hatóság megszigorította óvintézkedéseit.

(Magyar kolerás Bécsben.)

Bécsből táviratozzák: Az osztrák belügyminiszterium közegészségügyi osztálya jelentti: Jáger Mária 36 éves, hajókormányos feleségének megbetegedését ázsiai kolerában állapította meg a bakteriológiai vizsgálat. Jáger Mária szeptember elsején érkezett egy vonatató hajón Budapestről Bécsbe, a hová a hajó augusztus 28-án indult el. Az asszony, saját bevallása szerint, másodikán betegedett meg és negyedikén részesült először orvosi segítségben. Beszállították a Ferenc József-kórházba.

(A törökországi járvány.)

Szalónikból táviratozzák: A viszonyok úgy Üszkükben, mint Monasztirban napról-napra rosszabbodnak. Ruchdi dr. bev. az — egészségügyi tanács elnöke, ma Monasztirba utazott, hogy személyesen teremtsen rendet a városban és környékén. Monasztirban, mint értesülünk, hatvanhárom, Üszkükben tizenhat ember halt meg kolerában.

A buzgó függetlenségi választó.

Aki Debrecenben is, Székelyhídon is szavazott.

Ritkán előforduló bünygyben mondott tegnap ítéletet a nagyváradi bíróság. Egy érmihályfalvai korcsmáros volt a vádlott, a kinek a bünyösége tulbuzgósága miatt keletkezett. Olyan igaz függetlenségi pártinak érezte magát, hogy nem tartotta elégnek, ha csak egy függetlenségi párti jelöltre adja le szavazatát. Felhasználta tehát a modern kor vívmányát, a gyorsvonatot és délelőtt leszávozott Debrecenben, délben felült a vonatra és délután megérkezett Székelyhídra, mivel pedig itt is fel volt véve a választók névjegyzékébe, este hat órakor már a Kossuth-párt székelyhídi jelöltjét támogatta szavazatával.

B. J. debreceni fűszerkereskedő több éven át tekintélyes tagja volt a függetlenségi pártnak. Mikor a párt kettészakadt, B. J. Kossuth Ferenchez csatlakozott, Justh Gyulát pedig kivetette párteszmelettől duzzadó szívéből. Nagy odaadással dolgozott a Kossuth-párt sikerén, mikor a választások előtt néhány hónappal eladta debreceni üzletét és Székelyhídra költözött, ahol pálinkamérést nyitott. A 48-as zászlóról azonban itt sem mondott le, hanem tovább működött a párt győzelme érdekében. Közvetlenül a választások előtt kellemes meglepetésre ébredt B. J. Megtudta, hogy a debreceni választók közül ezideig még nem törölték nevét, de a székelyhídi választók névjegyzékébe már felvették.

Mivel tartozik ilyen esetben egy hű 48-as pártfőfiú Kossuth Ferencnek? A legkevesebb, amit megtehet, az, hogy mind a két helyen leszávoz. Ezért ugyan megbüntetik az embert, de hátha nem veszi észre senki, akkor minden rendben van. És ha észreveszik, akkor ül az ember egy keveset, de legalább teljesítette pártkötelességét.

Igy gondolkozott B. J. is. A választás előtti nap leutazott Debrecenbe, ott délelőtt leszávozott a Kossuth-párt jelöltjére. A kettős szavazás valahogy tudomására jutott Fráter Lorántnak, a Justh-párt székelyhídi jelöltjének, aki választói joggal való visszaélés címen feljelentést tett B. J. ellen.

A vádat a nagyváradi kir. ügyészség magáévá tette s az ügyet tegnap tárgyalta a nagyváradi törvényszék, amely előtt a vádlott azzal védekezett, hogy nem tudta, hogy törvénybe ütköző dolgot követ el, amikor két jelöltre adja le szavazatát.

A törvényszék a vádlottat három napi elzárásra és tíz korona pénzbírtetésre ítélte el.

A politika eseményei.

Ijedelem az ellenzéken. — Nyilatkozatok az obstrukció ellen.

Amaz erélyes hang, amelyen ma Székely Ferenc igazságügyminiszter az ellenzék időlopását megbélyegezte megdöbbenést keltett az ellenzék körében és nagy tetszésre talált a munkapárt körében, ahol ma élénken tárgyalták azt is, hogy az ország mind hangosabban nyilatkozik meg az obstrukció ellen és egymásután érkeznek a törvényhatóságoktól az elítélő határozatok. A politikai körökben a beszélgetések középpontjában mégis Székely Ferenc igazságügyminiszter erélyes és őszinte fölszólalása állott.

Öröm és megdöbbenés.

Afolyosón és a politikai körökben ma folyton Székely Ferenc igazságügyminiszter energikus állásfoglalása körül folyt a szó. Minden oldalról kommentárokkal kísérték az igazságügyminiszter kijelentését. A munkapárt a házszabályrevíziót olvasták ki belőle s azt mondták, hogy ez a fölszólalás siettetni fogja a kialakulását a helyzetnek.

Az ellenzéken azonban nagy meglepetéssel és megdöbbenéssel beszéltek az igazságügyminiszternek az obstrukció ellen való ilyen erélyes állásfoglalásáról, mert tudják Székely Ferencről, hogy az általános választói jognak egyik legőszintébb híve. Az agresszivitás tehát megriasztotta azokat, a kik az általános választói jog jelszava alatt a parlamenti komédiát üzik, de multjukban és jellemükben egy cseppet sem hívei annak.

Az obstrukció ellen.

Brassóból táviratozzák: A vármegyei törvényhatósági bizottsága ma Mikes Zsigmond gróf főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen óriási többséggel kimondta, hogy a választójog reformja iránt indított harcot nem tartja időszerűnek, az obstrukciót elítéli és ilyen irányban felir a képviselőházhoz.

Szepešzentgyörgyről táviratozzák: Háromszék vármegyei törvényhatósági bizottsága ma 82 szavazattal 63 ellenében kimondta, hogy elfogadja Versec, Selmec- és Bélabánya városok átiratait, az obstrukciót elítéli és fölir a képviselőházhoz.

Marosvásárhelyről táviratozzák: A törvényhatósági bizottság ma tartja közgyűlést, amelyen tárgyalják Versec város átiratát. A közgyűlés tizenhét ellenzéki tagja mind szólásra jelentkezett s a közgyűlés még az esti órákban is tart.

SPORT.

A Debreceni Munkás Testedző egyesület football csapata tréning-mérkőzést tart az Egyetértés footballcsapatával. A mérkőzés e hó 8-án, pénteken délután négy órakor az Egyetértés vaggongyár (Kolonia) mellett levő új pályáján tartatik. Beléptidij nincs.

Kavarodás az Operaház körül.

Beszélgetés Bosnyák Zoltánnal.

„Bojkott az Operaház ellen“ címmel ma a Pesti Napló egy hosszabb cikkben ugynevezett leleplezéseket követ el az Operaház olyan tagjairól, akik kedvező valási viszonyok között élnek. Azt írja, hogy a Lipótvárosban mozgalom indult meg, hogy az Operaházát bojkottálják, mert ott a kulisszák mögött vesztetül dul az antiszemitizmus. Az idézett ujság B. M. cikkírója többek között különösen Sándor Erzsit szedi tollhegyre, irván róla a következőket:

Megtörtént, hogy amikor Gyöngyi Izsót, sugónak kinevezték az Operaházhoz, Sándor Erzsit, a színház jelenlegi primadonnája, a ki egyébként élén áll az Operaház kongregációjának, egész hangosan e humoros panaszra fakadt:

— Még csak ez hiányzott! — Most már egészen — foghagymás szagu lesz ez a színház!

A tagok — részint őszinte élvezetükben, részint kényszeredetten megmosolyogták e finom apercuét, mert tudták, hogy a művész nő nagyszerű összeköttetései révén hatalom a színházban.

A tagok akkor isnevettek, amikor ugyanez a hölgy egy szép napon berontott öltözőjébe, melyet akkor megosztott Várady Margittal és két kézre kapva Várady ruháit, festékdobozát, színházi parókáit, egy ügyes mozdulattal kivetette az ajtón és hangosan — nem kimélve értékes gégejét, — e szavakat kiáltotta be az éjszakába:

— Nem óhajtok egy b . . . zsidóval egy levegőt színi!

Várady Margit, akit váratlanul ért ez a kitérés, sirva futott panaszával az igazgatóhoz, aki nyomban intézkedett is, hogy a művész nő más öltözöt kapjon, nehogy Sándor Erzsit egy levegőt legyen kénytelen vele színi.

Bosnyák Zoltán miniszteri tanácsos Sándor Erzsit férje a következőket jelentette ki:

— A feleségem, aki csak a művészetének él, soha sem foglalkozott intrikákkal; a maga érdekében erre nem is volt szüksége. A talentumával és szorgalmával jutott fölfelé, nem kicsinyes hátmögötti ravaszkodásokkal. Hogy ez szemet szur kis kalibereknek, az természetes. Mondhatom én is, a feleségem is fölháborodva olvastuk ezeket a piszkos, alátomos rágalmakat. Sándor Erzsit uriasszony és soha nem ragadtatta el magát ilyenfajta kifakadásokra sem Gyöngyi, sem Várady ellen. Váradyval mindössze annyi ügye baja volt, hogy a Rózsalovag című opera előadása előtt kicsinek bizonyult az öltöző két hölgy számára. Külön öltözöt kért, de Sándor Erzsit meghagyták a nagy öltözőben és Várady egy kisebbet kapott. Talán ez az oka a haragnak. Csunya és alávaló dolog ebből antiszemitizmust csinálni. Aki pedig az én közéleti tevékenységemet megfigyelte, a legjobban — tudja, hogy én a zsidóbarátságom miatt nem is egyszer kellemetlen helyzetben voltam.

B. Sándor Erzsit a lapokban ma ezt a nyilatkozatot tette közre:

Rágalom az, hogy keresztyén klikk van az Operaházban és ez antiszemitizmus. Rágalom az, hogy akár Gyöngyi Izsóra, akár másra vonatkozólag bármilyen izléstelen és antiszemita jellegű megjegyzést tettem volna. — Rágalom az, hogy Várady Margit holmiját öltözőjéből kidobtam vagy kidobtam volna.

Ilyen közönségeskedéshez nem értek. Tény az, hogy miután öt évi benső és bizalmas barátság után Várady Margit minden ok nélkül megvádolt antiszemitizmusokkal, személyesen vele nem érintkezem és kérésemre az Operaház igazgatója úgy intézkedett, hogy külön öltözőnk legyen. Rágalom az, hogy köztem és Szamosi vagy Rózsa közt a legkisebb surlódás volna. Ellenben való az, hogy istenadta szerény tehetségemnek és szünetlen munkámnak több az irigye, mint a hajamszála. Hogy mi lehet indoka a támadásoknak? Alig mondhatok mást, mint hogy antipátiussá akarnak tenni az Operaház publikumának egy tekintélyes része előtt, mely mindig igaz rokonszenvvel és elismeréssel tüntetett ki.

Mészáros Imre, az Operaház igazgatója, arról értesít bennünket, hogy miután nála a felhangzott vádak dolgában egy operaházi tag sem tett panaszt, így fegyelmi uton nincs módjában eljárni a tagok ellen, de a fölmerült vádakra vonatkozóan más törvényes uton fog alkalmat keresni, hogy azok hivatalosan cáfolatot nyerjenek.

Visszaállítják a portugál királyságot.

Ellenforradalom a köztársaság ellen.

A fiatal portugál köztársaságot nagy veszély fenyegeti. A monarchista hadsereg csapatai nagy erővel közelednek Lisszabon felé s nem lehetetlen, hogy a legközelebbi órákban már döntő ütközetre kerül a sor. Hir szerint a monarchista csapatok igen erősek és bár a köztársasági kormány teljes bizalommal néz a harc eredménye elé, a portugál köztársaság léte erősen veszélyeztetve van. A köztársasági kormány minden lehető elkövetett, az ország összes laktanyáibanriadót fuvattak, de mindez csak a veszély nagyságát és nem egyszersmind a győzelem biztosságát mutatja.

Az ellenforradalomról a következő táviratok számolnak be:

Lisszabon, szeptember 6. Késő éjjeli órákban az a hír érkezett a fővárosba, hogy felfegyverkezett monarchista csapatok megszállták Chavezt és onnan Lisszabon felé tartanak. A közbeeső városokban sok monarchista csatlakozott a forradalmi csapatokhoz, melyeknek vezérei nagy pénzeket ígérnek a csatlakozóknak. Ez a hír nagy riadalmat keltett a fővárosban és mindjárt megkérdezték a külügyminisztériumtól, hogy mit tudnak az ellenforradalomról. A külügyminisztériumban kijelentették, hogy tényleg fegyveres monarchista csapatok közeledéséről érkezett jelentés, azonban megnyugtatták a közönséget, hogy a köztársaság biztosságáról gondoskodás történt.

Lisszabon, szeptember 6. A monarchista csapatok Chaveznél törtek be az országba. A kormány katonaságot küldött ellenük és biztosra veszi, hogy a forradalmárokat sikerül levérni.

Lisszabon, szeptember 6. Arra a hirre, hogy a monarchista csapatok átlépték a határt és gyors menetben közelednek Lisszabon felé, a lisszaboni kaszárnyákban riadót fuvattak és elrendelték, hogy az ország összes laktanyáiban a katonaság készenlétben álljon. A hadügyminiszter értesítése szerint a monarchista hadsereg csapatai igen erősek és fegyverzetük, felszerelésük kitünő, lőszerük igen sok van.

HIREK.

SZÁVAY GYULA

felolvasása a Kisfaludy-társaságban.

A Kisfaludy társaság ma tartotta meg rendes ülését, amelyen Szávay Gyula az országos híri, nagy poéta felolvasást tartott s részleteket mutatott be legújabb nagy művéből, Egy Isten van az égben című operából. A felolvasást különösen nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság és állandó tetszésnyilatkozataival kísérte. Az ülés lefolyásáról fővárosi tudósítók a következőket jelentik:

Ma tartotta meg szünet után első ülését a Kisfaludy-társaság Berzeviczy Albert és Beöthy Zsolt elnöklete alatt, aki meleg szavakkal emlékezett meg az elhunyt Vértessy Arnoldról és Jánossy Gusztávról.

Kozma Andor bemutatta Vértessy Arnold egy szomorujátékának töredékét.

Szavay Gyula ült ezután a felolvasó asztalhoz s előbb néhány satirikus állatmesét mutatott be, amelyeknek élénk csattanója nagy derűtséget keltett. Ugyancsak nagyon tetszett egy kedves lírai vers is; ezután „Egy Isten van az égben“ c. operája egy részét olvasta fel, amelynek színben, tűzben, hangulatban és poézisben gazdag verseiért a hallgatóság szerzőt sokáig tapsolta és ünnepelte.

Végül Sebestyén Gyula mutatott be egy török népballadát, amely után zárt ülés következett.

— **Kitüntetéses debreceni jogászok.** Kolozsvárról táviratozzák: A Ferencz József tudományegyetemen vizsgái tett debreceni származású hallgatók közül kitüntetést nyertek a következők a múlt tanévben: A második jogtudományi szigorlaton Hoffmann Lajos, Széll György, a harmadik jogtudományi szigorlaton Hoffmann Lajos, a első államtudományi szigorlaton: Irinyi István, a második kiegészítő jogtudományi szigorlaton Gajzágó László, Vásáry András.

— **Petőfi-szobor Pozsonyban.** A pozsonyi saító kezdesére közadakozásból szobrot emelt Pozsony lakossága Petőfi Sándor emlékezetének. A szobor karrarai fehér márványból készült és Radnay Béla alkotása. A szobor ünnepies leleplezése szeptember 8-án lesz, melyre a szoborbizottság a képviselőházat és a Petőfi-társaságot is meghívta. A Petőfi-társaságot Herczeg Ferenc elnök és Ferenczi Zoltán alelnök vezetésével 11 tag fogja a leleplezésen képviselni. Ünnepi beszédet mondanak: Brolly Tivadar kir. tanácsos polgármester, a szoborbizottság elnöke és Szávay Gyula a Petőfi-társaság nevében.

— **Hajdumegyei gazdák ügyei.** A hajdumegyei mezőgazdasági bizottság e hó 4-én Kovács Gyula alispán elnöklete alatt a vármegyeházán ülést tartott, élénk érdeklődés mellett. Az ülés legfontosabb tárgya a vármegyei új állattenyésztési szabályrendelet megvitatása volt, melyet Surgóth Jenő kir. gazdasági felügyelő készített s a gazdasági egyesület is magáévá tett. A bizottság egyhangulag elfogadta a javaslatot, melyet a legközelebbi közgyűlés előterjesztenek. A bizottság ezen az ülésen alelnökül Csák Gyula káptalani főtisztet választotta meg. — A megyei lótenyésztési bizottmány Balogh Sándor elnöklete mellett ugyancsak e hó 4-én tartott ülést, melyen az alapszabályokat változtatták meg. — A vármegyei gazdasági egyesület Kovács Gyula alispán elnöklete alatt tartotta meg bizottsági, majd folytatólag közgyűlését. A többek közt jelen voltak: Balogh Sándor, Csapó István földbirtokosok, Péntes árvaszéki elnök, Nábráczky főszolgabíró, Surgóth Jenő kir. felügyelő, Dávidházy János tb. megyei főjegyző, Kéry püspökladányi főbíró, Gass Gyula titkár, Csák Gyula stb. és számos birtokos. Az egyesület múlt évi működését Gass Gyula titkár ismertette, a pénztári jelentést Weszprény István terjesztette elő. A szatmári gazdaggyűlésen az egyesület kép-

viselteti magát 20 taggal Csapó István alelnök vezetése mellett. Állatdíjazásokat Nádudvaron s Hajduhadházon fognak tartani. Kisebbségi ügyek elintézése után az elnök délután bezárta az ülést.

— **Eladják a Stenczinger-ház boltkirkakatait.** A Stenczinger-ház közeledik a teljes megsemmisülés felé, a város most adja el a portálakat, amelyekre már vevő is jelentkezett és pedig Weisz Ignác hajdusámsoni kereskedő, aki 400 koronát ígért az összes portáléért.

— **Háborus hírek.** Páris, szeptember 6. A francia külügyminiszteriumban azt hiszik, hogy Kiderlen Waechter német külügyi államtitkár ma vagy holnap reggel fogja közzölni Cambon francia nagykövettel, hogy Németország a tárgyalás alapjául elfogadja a francia nagykövet által előterjesztett javaslatot. Ha ez megtörténik, már a jövő héten megkezdődnek az érdemleges tárgyalások, melyek elsősorban Németországnak a Kongóvidék egy részével való rekompenzálását célozzák.

Metz, szeptember 6. Metzben tegnap ismét háborus hírek terjedtek el. Katonacsapatok vonultak keresztül a városon, mire mindjárt azt híresztelték, hogy Németország mozgósított. A metzi takarékpénztárt megrohanták a betegek és nagy összegeket kellett kifizetni.

Stettin, szeptember 6. A háborus hírek még mindig tartják magukat. A stettini takarékpénztár tegnap estig négyszázezer márka betétet fizetett vissza.

— **Regula Ede vallott.** Miskolcra táviratozzák: Az edelényi rablógyilkos, Regula Ede ma a vizsgálóbíró előtt odamosította Ede ma a vizsgálóbíró előtt odamosította Ezt még nem sikerült kinyomozni és letartóztatni.

— **A karcag-tiszafüredi vasut.** Karcagról írják: Tiszafüredi képviselőtestülete memorandumot intézett a vármegyei közigazgatási bizottsághoz néhány vasuti csatlakozási hiba megszüntetése tárgyában. Tekintve, hogy a csatornázási mizériák egy része a karcag-tiszafüredi vicinális vonalra esik, a tiszafüredi képviselőtestület megküldötte memorandumát hozzájárulás végett a karcagi képviselőtestületnek is. A karcag-tiszafüredi helyi érdekű vasut csatlakozási sérelmeit akarja orvosolni a memorandum, a melyélenk világosságot vet a vicinális vasutakra utalt utazóközönség viszonyosság helyzetére.

— **Szociálisták gyűlése.** Vasárnap délután tíz órakor a Frohner-vendéglő udvarán a IV. kerületi szociáldemokrata párt-szervezet tartja alakuló gyűlését, amelyre a kerület munkásait és polgárait szívesen látja az előkészítő bizottság.

— **Elítélt rabló.** A debreceni kir. törvényszék esküdtbírósa ma hét havi börtönrre ítélte Váci János munkást, mert az utcán megtámadta a részeg állapotban levő Varga Gábor munkástársát és tőle 30 koronát elrabolt.

— **Parti-árak az összes divatcikkekben** állandóan nagy választékban Györfly testvéreknél, Piac-u. 30.

— **Intézetű fehérenemű leányok és fiúk** részére, előírás szerint. Iskolás fiuknak és leányoknak kész fehéreneműek, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, flanel- és triko-paplanok és ágyterítők, kitűnő minőségben, nagy választékban és jutányos áron kaphatók Kardos László vászon, menyasszonyi kelengye és kész fehéreneműek nagykereskedésében Debrecen, Kossuth-u. 9. Alapítottatott 1831. Telefon 113.

— **Hatóságilag fertőtlenített ócska tankönyvek,** valamint új állapotban is legelőnyösebben Aczél antquáriumban szerezhetők be. Legnagyobb tankönyvraktár.

— **Modern falkekben állandó ujdonságok** Thaisz Arthur papírúrházában.

— **Iskolai könyvek** ódon és új állapotban az összes létező iskolák számára kaphatók Hegedűs és Sándor könyv és papírkereskedésében Debrecenben, Kossuth-u. 11. sz.

— **A Magyar Király kávéházban** ma és következő napokon Bercsényi Ferike budapesti hegedűművész vezetője alatt álló symphonikus nőzenekar hangversenyt tart. Karmester Berson Leó.

— **Bérmálási imakönyvek,** római katolikusok számára a legközelebb megtartandó bérmálás alkalmából óriási választékban kaphatók Hegedűs és Sándor könyv és papírkereskedésében Debrecenben Kossuth-u.

— **Svetits intézeti és róm. kath. főgymnasiumi tankönyvek** Acél antquáriumban szerezhetők be.

— **Zander-féle gyógyintézetem** szeptember 1-ével újra megnyitott. **Gyermekek testfejlesztő gyógygymnasztikája** elferdült és rosszul felelt gyermekeknek d. u. 3-6 óra között. Sérülések, benuások utáni mozgási zavarok, székrekedés stb. ellen, nők d. e. 11-12-ig, férfiak 12-1-ig látogathatják az intézetet. Forró-levegő fürdők. Villanyosság. Dr. Szász Adolf orvos, Piac-utca 59. Telefon 389. sz.

— **Perczel Carola tánciskolájában** a tanfolyam szeptember 20-án kezdődik meg fiúk és leányok részére. Tandíj: 20 korona. Beiratkozni lehet d. e. 9-12, d. u. 2-5-ig a Kandia-utca 15. számú lakásán.

Csak azoknak a cigarettázóknak

a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:

Clubspecialit 120 lap 20 fillér

70 „ 12 „
1 doboz (100) hüvely 70 „

Védjegy.

Bárki feladja címét egy levelezőlapon

Halász Ferencznek, Budapest,

VII., Nefelejts-utca 4.

kap próbául 2 könyvecskét ingyen és bérmentve.

Orvosi tanácsra a lapok nyomatlanok, de minden lapocskában

benne van a védjegy és a gyáros aláírása „MODIANO“ viznyomással.

Kapható mindenütt.

Mi összes fehér és ruhaneműinket mossuk **Sunlight Szappannal.**

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy **angol és fraaczia**

női divat termemet

Piacz-u. 56. sz. alatt megnyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives partfogását.

Katz Róza, Piacz-u. 56.

Tanuló leányok felvetetnek.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytözsde

Schwarz E. debreczeni üzomános távirati jelentése.

Budapest, 1911. szept. 6.

Készaru tartott

Berlin napok óta hausse tendenciát követ. Tegnap délután azonban nagy visszacsúszás volt Berlinben, minélfogva a budapesti tözsdén az üzlet ma valamivel lanyhábban indult meg a tegnapi zárlatnál. A mai zárlat ennek dacára a tegnapi nivón van és a záró árfolyamok a következők:

1911. októberi buza	11 85 —
1912. apr. buza	12.13 —
1911. októberi rozs	10.35 —
1911. ápr. rozs	10.67 —
1911. okt. zab	9.4 —
1911. ápr. zab	9.68 —
1912. máj. tengeri	8.36 —
1911. aug. tengeri	— — —
1912. szept. tengeri	8 76 —

Olcso kamat mellett 5 esetleg 10 évi

visszafizetésre kölcsönöket ad, valamint kereskedői követeléseket leszámítol a

Debreczeni Takarékszövetkezet
Csapó-u. 19. szám. (Knoll-ház.)

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: **MAX PEMBERTON.**

Fordította: **Szebenvei József.**

— Van egy század fenn a kastély hamvai körül, egy pedig a hegyoldal járja, amíg meglelik az utat ide, addig velünk maradsz. Ha idetalálnak, az én feladatom véget ért. De jó néhány napig még az anyám segítségére fog szorulni kegyelmesség. Legyen ennyi elég mára.

Nem ellenkezett, csak arra kérte, mesélje el a tegnapi események történetét, hogy menekültek el és hogy talált erre a helyre. A kérdések Jurát is szóra birták és elmondta az eset egyszerű, sima szavakban, mint aki nem ismer sem hiúságot, sem megalázkodást.

— Az anyám elküldte Istvánt a toronyhoz, Én kifeszítettem a vasrácsot és lemasztam hozzá. Megmutatta a hegyet, ahol a hegyoldalból levezet az ut a keleti barlangokhoz és ott várt reám. Odáig a te szolgálid vezettek, ahonnan ők átvágtak a völgyön és mehettek Krakkó felé. De a legény elhozott bennünket ide, ahol az anyám már várt. Száz évvel ezelőtt Róbert gróf, az apád nagyatyja furatta ezeket az utakat, hogy elrejtőzzék világ elől. Elfelejtették vagy nem is ismerték ezt a helyet. De ismerte Fülöp gróf és az anyám. Ő neki tartozunk hálával és ne felejtjük el, hogy ha majd eljön az óra.

Felállt és az öreg asszonyt megölelte, megcsókolta mindkét arcát, mint ahogy a gyengéd fiúk szokták csókolni az anyjukat.

— Ő kegyelmének szüksége van reád, anyám — mondta — én pedig felesleges va-

gyok. Elmegyek, megnézem, mint csinálnak a katonák. De ne féljete. Nincs olyan ember Galiciában, aki engem felfedezne a barlangok közt. Te tudod, hogy így van, Anna anyó.

— Itt van, gyermekek, ez meg fog gyógyítani — mondotta büszke öntudattal — igyál belőle és engedd, hogy leányomnak szólítsalak.

XIV. FEJEZET.

Matild leányzó.

Matild lábujhegyen lépett a barlangszobába és odakandikált az ágyra, ahol Ulusia fekiúdt. Ez úgy négy óra tájban lehetett, mikor odafönn már leáldozóban volt a nap, míg lenn a bányában unalmasan egyhangúan égtek a villanykörtek.

Magas, formás lány volt, fekete haja volt és vad, meztláb járt, a szemei villogók, a mellei keményen előreállók. Ha az ember valami országoton találkozónk vele, egyiptomi nőnek nézné — de itt szolgálóleány volt Anna anyó mellett — és az alsó gallériákról jött fel, hogy elmondja a mondánivalóját.

— Te vagy az, Anna anyó?

Előre tipegett, felváltva hol az ágyra, hol a kémény mellett álló nagy karosszékre nézett. Mikor észrevette, hogy az öreg aszszony már nincs a szobában, bátran közeledett Ulusia felé és letérdelt az ágya előtt, mint aki beszélni akar, de fél megszólalni.

— Ki vagy, te leány?

— Matild vagyok, kegyelmes urnóm, az Anna anyó szolgálója.

— Hogy van, hogy nem láttalak már előbb?

A fekete gallériákon voltam, kegyelmes urnóm, ahol lakunk. A katonák ott vannak most, így nem megyünk oda többet.

— Azért jöttél, hogy elmond ez Anna anyónak?

— Igen és megkérdezzem, hogy mint van kegyelmed.

(Folyt. köv.)

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

A tavaszi és nyári idényre

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból, szabadalmazott

jégszekrényeket,

önműködő fagyaltgépeket, legjobb minőségű szódavíz készülékeket. Tükrözött kerti golyókat, Sodrony borítékot és szabadalmazott legjobb befűző üvegeket, a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és díszárak nagykereskedése

Debreczen, Piacz-u. 57-ik szám.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Reichmann Divatáruháza.

Az iskolai saisonra naponta érkeznek **gyermek ruha különlegességek** minden nagyságban eredeti angol facon, bársony, szövet és jó mosó barchet

Peluche, posztó és szövet leány köpenyek!

Valódi angol és francia costum ujdonságok, kész angol aljak, utolsó divat facon. Mindenféle bőr, diszmut, rövid, bétés árak. Szabó kellékek nagy választékban. **Zsinór, óv, minden színben 2 kor.** Saját készítésű cloth paplanok kor. 7.50-től. Eredeti francia reform fűzők. Női autuka és fekete ernyők. **Intézeti leány és fiu fehérneműek** minden nagyságban. — **Gyermek ruhák méret szerint 48 óra alatt készíttetnek.**

Royal szállodával szemben. Piacz-u. 85.

Egy egyes fiu tanulónak felvételik.

Eladó

a Postakertben, Posta-utca 5. szám alatt, közvetlen szemben a fémipariskolával 2109 négyszögöl terület egészben vagy részben.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonosnál.

Csemege szőlő

és különféle friss gyümölcsök előnyös árban kaphatók

Fried D. Lajos

fűszer és csemege kereskedésében

Piacz-utca 72. Telefon 740.

4-5 szobás kényelmes lakást keresek.

Czim **Budahazy**, Arany János-u. 39. emelet.

Iskolás fiúk és leányok részére

intézeti fehérneműek

zsebkezdők, matrácok, paplanok, flanel takarók, esőernyők

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Püspökladány határában, a debreczeni vasutnál, megálló hely mellett körülbelül 16. kat. hold őseresjű

prima föld épületekkel

eladó.

Felvilágosítást nyújt **Dr Kéry Lajos** ügyvéd irodája.

13921/1911.

Árverési hirdetmény

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy az alább megnevezett lak- és üzlethelyiségek, valamint földek bérbe, illetőleg haszonbérbeadására **a f. évi szeptember hó 16-ikán azaz Szombaton d. e. 9 órakor** a városháza nagy tanácstermében nyilvános árverés fog tartatni.

A bérbeadandó helyiségek és földek a következők:

1. A városház alatti 17-ik számú (jelenleg Kindris János bérletében álló) bolthelyiség az 1912. évi május hó 1-től, 1915. évi május hó 1-ig terjedő három évre; kikiáltási ár 700 korona.

2. Városház alatti 4-ik számú pinczehelyiség, ugyanazon időre; kikiáltási ár 160 korona.

3. A sertés vásártéren gyakorolható kizárólagos étel és ital árulási jog az 1912. évi december hó 31-től, 1915. évi december hó 31-ig terjedő három évre; kikiáltási ár 411 korona.

Az árverelő által az árverés napján a kikiáltási ár 10%-a készpénzben az árverelő bizottság előtt leteendő.

Az árverési feltételek a számvevősnél, a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1-ig) az érdeklődők által megtekinthető.

Kelt Debreczen, sz. kir. város Tanácsának 1911. évi augusztus hó 31-én tartott üléséből.

A városi Tanács.

Egy liter finom érmelléki bor
36 krajczár, 1 kiló paszatuti
szőlő 30 krajczár

Török és Nemes

cégnél

Csapó-u. 26. (Bruckner-palota).

Telefon 357.

Telefon 357.

Hirdetés.

Az Andaházy—Szilágyi Intézet Sestakerti telkén, Poroszlai-ut 1. sz. alatt mintegy 1000 négyszögöl szőlő függő termése

szabad kézből eladó.

A venni szándékozók f. é. szept. 12-én, Kedden d. u. 3 órakor a helyszínen jelenjenek meg.

Debreczen, 1911. szept. 6.

Sinka Sándor

egyh. gondnok.

Nagymagyaralföldi Bank

Részvénytársaság

DEBRECZEN, Piacz u. 73 sz. a.

Elfogad

betéteket

takarékkönyvekre és folyószámlára s állandó jellegű betétek után

5%

kamatot fizet. — Ezenkívül az intézet fizeti a betét kamatadót is.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

27 éves csinos özvegy asszonykának ki edesiténé meg unalmas esti óráit, irjanak „Egyszer élünk” jelígre a kiadóba.

Szép fiatal uri leány keresi jó módú uri ember barátságát, ki álláshoz juttatná. Esetleg háztartását vezetné. Szíves megkeresést „Modern leány” jelígre a kiadóhivatalba.

Okos, fiatal 16—17 éves barna baba állandó ismeretségre vágyik, gavallér gentleman. Leveleket „Igazgató” jelígre a kiadóba.

Betöltendő.

Szakképzett üzletvezető ujonnan épített szálloda kávéház, vendéglő és borüzlet részére felvétetik Hatvan-utca 61. Emerich Arnoldnál

Gyakorlott ingvasalónék többeket felvesz az első debreczeni mosóintézet, Piac-u. 63.

Gyermektelen, vagy kiscsaládu házaspár házmesternek kerestetik. Jelentkezők Hatvan-utca 44. sz. a. kapnak felvilágosítást.

Megbízható te, kihordó kocsis felvétetik Debreczeni tejszarnok Széchényi-utca 25.

Tanoncz kitűnő mesterséghez felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Nyomdásztanoncz, ki 14 életévét betöltött, töltte és két középiskolát végzett, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-u. 49.

Adás-vétel.

Pormentesítő olaj teljesen szagtalan minőségű, üzletek és irodák részére kapható Deutschnál, fűszer üzlet.

Gőzerővel pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2. Pénzügyi palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükkör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsza paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Tankönyvek! Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek fél áron kaphatók a **Harmathy** antiquariumában **Füveszkert-u. 14.** Rajzeszközök, rajztáblák, írószerek leszállított áron.

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
TELEFON 501
Tolnai Debreczen!
Piac-u. 49. postával szemben.

Egy teljesen új kerékpár olcsón eladó Miklós-utca 55. szám.

Jókarban levő lámpa olcsón eladó. Piac 42. sz. alatt, hátul az emeleten.

Csemege szállít, 5 kilós kosarakban 1 forint 20 krajczárért kapható Vadásznál Varga-u. 35. Telefon 488. Ugyanott szállós kosár kapható.

Csemege szállít szép Schaszla 5 kg. kosarakban 36 fill. Darvas Miksa szállítókiv. tele. Telefon 294.

Figyelem hölgyeim! Megnyit az új Parti aruház Degenfeld-tér 1 sz. alatt, ahol ez n két héten egy pár ezer selyem, básony, szövet és batist blúzok kerülnek eladásra, az árak oly alacsonyra vannak szabva, hogy saját érdeke hogy azt megnézze.

Éradó ház Vendég-u. 82. számú szép ház, mely jövedelmez 780 forintot, olcsón eladó. Értekezhetni Reichmann Lajos urnál, Piac-u 11. sz. a. bodegában.

A Bocska kertben 7 hold szőlő egészben vagy kisebb részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezső hegyközségi felügyelőnél, a helyszínen.

Különbéle.

Hová menjünk? A Farkas-féle új orth. kóser bodegába. Hunyadi-u. 17.

Legszebben tisztít, mos és vasal a Kristály mosóda, Kandia-u. 5.

Welsz Ferencz épület és mű-butor "asztalos" József kir.-h.-u. 60 Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsősorú kivitelben, mérsékelt árban.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom hogy

butor üzletemet

az utcai helyiségből ugyanazon házak hol eddig is volt Piac-utca 41. sz. Dr. Ujfalussy-ház udvari helyiségeibe helyeztem be, hol is óriási választékot talok mi deaféle stül asztalos és kárpitos butorokból. Teljes mennyiségnyi kelegyék azonnal készen. Tiszességes és pontos kiszolgálás.

Varga József butor-kereskedő, asztalos, kárpitos és díszítő műhely Debreczen, Piacz 44. az udvarban. Telefon 377.

Előleges értesítés.

A debreczeni Vas és Rézbutorgyár részvényiársaság Ispotály lapon levő saját gyártelepét legújabb vívmányu gépekkel felszerelt butormárványiparral bővít ki és a Belga, Olasz, Francia és Magyar I. rendű nyers márvány fajok megérkezése után üzembe helyezi.

Egyben a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja immár általánosan elismert és többszörösen kitüntetett vas és rézbutor gyártmányait, a melyek mindegyike özégük czimkéjével van elátva.

Beszerezhetők minden nagyobb butor és vaskereskedőnél, ennek hiányában pedig saját telepükön levő raktárukból a legmérsékeltbb gyári áráért.

Simonffy utca 55.	Ruhafestő.	Szechenyi utca 6.
GÖZMOSÓ	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbóczy- utca 14.

14828/1911.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közönsége az építendő cs. és kir. katonai barakok következő munkálatainak biztosítására zárt ajánlati versenyt hirdet.

I. Föld, köműves és elhelyező,

II. Vasbeton,

III. Burkolati és beton,

IV. Ács,

V. Bádógos,

VI. Asztalos, lakatos; mázólo és üveges,

VII. Kályhás,

VIII. Kerítés munkákra.

Ajánlat tehető minden munkálatra együttesen, vagy munkanemenként külön-külön, de csakis Debreczen sz. kir. város által kiadott ajánlati és költségvetési űrlapokon, melyek a városi mérnöki hivatalba Simonffy-utca 2/b. munkanemenként 50 fillérért megszerezhetők.

Ugyancsak a mérnöki hivatalban a terv általános és részletes vállalati feltételek naponta d. e. 8—1. óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban «Ajánlat a katonai barak munkájára» felirással ellátva Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalban 1911. évi szeptember hó 16-án déli 10 óráig adhatók be s ugyanezen nap d. e. 10 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Később érkezett, vagy a feltételeknek és ezen hirdetménynek meg nem felelő, távirati és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlat beadása előtt tartoznak ajánlattevők az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénzt a város házipénztárába letenni, s az erről szóló elismervényt az ajánlatokhoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fentartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkálatokat más uton biztosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1911. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

A városi Tanács.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.